

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning angående tilvejebringelse af grundlag for eventuel indkomstpolitisk lovgivning [af Glistrup m.fl.].

(Andre selvst. forslag nr. XXXVI. Fremsat 27/11 75).

Forslaget sattes til forhandling.

Økonomiministeren (Per Hækkerup):

Forslaget går i al sin enkelhed ud på, at der i februar måned skal holdes en 6 dages konference med 40 personer, som skal vedtage indholdet af en såkaldt indkomstpolitik, som folketinget skal vedtage inden den 1. april. Hvis man absolut vil lægge gift for enhver mulighed for at føre indkomstpolitik i Danmark, så skal man bare vedtage dette forslag.

Det betyder ikke, at parterne nærmer sig hinanden. Det betyder ikke, at der er tid til at føre de drøftelser, der skal føres. Det betyder, at man indbyder til en konfrontation, som kun kan betyde konflikt, som kun kan betyde større afstand imellem de parter, som gerne skulle bringes sammen. Det er derfor prototypen på, hvordan man ikke skal bære sig ad i politik.

Jeg konstaterer i forbifarten blot, at fremskridtspartiet ikke er nået længere i sine indkomstpolitiske funderinger, end at disse alene omfatter lønpolitik.

Auken (S):

Der har jo igennem de sidste 20 år foregået en intensiv debat omkring indkomstpolitikken og om, hvordan man skulle tilvejebringe mulighed for at føre indkomstpolitik, og der er blevet talt meget og gjort forholdsvis lidt. Nu har vi et bidrag fra hr. Glistrup, og hvad kan man så sige om det bidrag, som hr. Glistrup og hans parti har leveret omkring indkomstpolitikken?

For det første kan man jo i forlængelse af det, som økonomiministeren sagde, spørge forslagsstillerne — sådan må man i hvert fald læse bemærkningerne til forslaget — om forslagsstillerne kun forestiller sig, at det, indkomstpolitikken skal omfatte, er de indkomster, der fastsættes ved overenskomsterne for almindelige arbejdere og funktionærer og tjenestemænd, hvorimod alle andre former for indkomst i dette samfund helt

uhæmmet skal have lov til at udvikle sig. Er det ikke rigtigt? Hvis ikke det er rigtigt, vil jeg gerne have en præcisering af, hvilke andre indkomster man fra forslagsstillerne tænker sig der skal rammes, honorarindkomst, avancer osv.

For det andet er det kendetegnende ved forslaget, som det fremtræder, at det faglige demokrati, det demokrati, der findes inden for lønmodtagernes organisationer, hvor medlemmerne kan være medbestemmende om de krav, der skal rejses, og de synspunkter, der skal føres frem, ved et pennestrøg sættes ud af spillet, fjernes.

For det tredje fjernes enhver sidste rest af forhandlingsfrihed med de formuleringer, der ligger her.

Endelig betyder den kardinalisering — hvis man må bruge så fint et udtryk — af proceduren i forbindelse med det internatkursus, der skal foregå i september, jo i realiteten, at man fra fremskridtspartiets side forestiller sig, at indkomstpolitik er noget, der skal afgøres af en snæver kreds bag nedrullede gardiner og uden mulighed for, at de grupper i befolkningen, som berøres af disse beslutninger, får mulighed for at gøre deres indflydelse gældende.

For os i socialdemokratiet at se er dette bidrag, selv om man kan betragte det som velment, et skoleeksempel på en ensidig form for indkomstpolitik, der hverken er gennemførlig eller ønskelig.

Christophersen (V):

Jeg skal ikke fordybe mig i de indkomstpolitiske problemer, dem får vi nok lejlighed til senere at vende tilbage til. Selv om forslagsstillerne i bemærkningerne polemiserer noget mod de tanker, mit parti tidligere har givet udtryk for, så er det jo trods alt ikke det, selve forslaget drejer sig om. Forslaget går ud på, at folketinget skal pålægge regeringen at indkalde til et kursus eller noget i den retning, som skal vare 6 dage, og det er altså det rent praktiske arrangement, som jeg godt ville beskæftige mig lidt med.

Det, som forslagsstillerne forestiller sig, er jo, at man — sådan læser jeg forslaget — skal skabe et uofficielt organ, som kan løse nogle af de problemer, som forslagsstillerne øjensynlig ikke har tillid til at man kan klare her i folketinget. Man taler i bemærkningerne — det synes jeg måske nok er lidt

[Christophersen.]

overlegent — om, at deltagerne, hvis man ligesom rykker ud et andet sted og ikke opholder sig på Christiansborg, ikke vil lade sig friste af forretningsmæssige eller personlige forhold til at forlade stedet midlertidigt eller føre tidkrævende telefonsamtaler ud af huset. Jeg vil nok sige, at de bemærkninger sætter øjensynlig ikke medlemmernes almindelige måde at arbejde på særlig højt. Dem synes jeg godt man kunne have sparet sig.

Men hvordan vil det organ fungere, og hvordan har man tænkt sig det skulle være sammensat? Hvad er det egentlig for et organ?

Ja, man tænker sig først 3 såkaldte neutrale, men meget dygtige mødeledere. Hvad vil det sige, at man er neutral i denne sag? Skal det forstås sådan, at de ikke må udtale sig om tingene eller bidrage til debatten? Jeg ved det ikke. Det står der ikke noget om, men der står altså, at de skal være neutrale.

Så skal 3 ministerier, nemlig skatte- og afgiftsministeriet, finansministeriet og økonomiministeriet, hver udpege 3 partipolitisk neutrale eksperter inden for disse ressortområder. Jeg ved ikke, om man forestiller sig, at man skal undersøge, hvilke af embedsmændene i de tre ministerier der ikke er medlem af nogen politiske partier, eller om man har andre metoder til overvejelse, men hvad vil også i denne forbindelse dette sige, at man er neutral, hvordan skulle de overhovedet fungere?

Så skal der være 8 fra lønmodtagerorganisationerne, og der skal være 8 fra erhvervslevens organisationer og Arbejdsgiverforeningen, og så skal der være 16 fra de politiske partier, og så skal der være 1 fra retsforbundet. Det betyder jo, at først skal der være 3 meget neutrale mødeledere, og så skal der være 3 meget neutrale eksperter. Så skal der være 8 fra den produktive del af samfundet, lønmodtagerside, og 8 fra arbejdsgiverside, det giver 16, og så skal der være 16 herindefra, og så er der 1 fra retsforbundet, der skal afgøre, i hvilken retning beslutningerne skal gå, kan jeg forstå.

Jeg må sige, det er en højst besynderlig konstruktion. Hvad i alverden er dog det for et organ, man ligesom på denne måde forestiller sig kunne overtage en del af folke-

tingets rolle? Det organ er mit parti ikke interesseret i, og jeg synes ikke, at det på nogen som helst måde kan løse den opgave, som vi jo alle sammen ved at vi på en eller anden måde skal se at få løst.

Efter vores opfattelse må regeringen og de politiske partier, som har opnået repræsentation her i folketetinget, komme med deres tanker og deres forslag her i folketetinget, hvis de ønsker at få dem gennemført. Så må de interessegrupper, der findes, henvende sig her i folketetinget og forelægge deres synspunkter, og de må henvende sig til regeringen og over for regeringen forelægge deres synspunkter dér. Og de mennesker, der føler, at de er så fine, at de kan være neutrale og derfor ikke behøver at beskæftige sig med tingene ud fra et politisk synspunkt, ja, de må så ytre sig i den almindelige offentlige debat, og så kan tingene jo i øvrigt blive drøftet i befolkningen.

Det, som er problemet, er jo ikke, at folketetinget som organ ikke kan løse de praktiske opgaver. Det, der er spørgsmålet, er: kan man opnå den nødvendige politiske enighed? Derfor siger vi, at diskussionen af disse ting, beslutningerne om disse ting, må finde sted her i folketetinget og ikke i et organ, som i den grad, som det her er skitseret, ligesom skal erstatte eller overtage væsentlige dele af de opgaver, som påhviler det folkevalgte organ, vi har som vores parlament.

Derfor må jeg altså bedrøve forslagsstillerne med at sige, at dette kursusarrangement, som man har forestillet sig, kan vi ikke medvirke til. Vi vil i øvrigt meget have os frabedt, at folketetinget skulle pålægge regeringen at indkalde partierne og forskellige andre mennesker til en konference eller et kursus. Det er slet ikke regeringens opgave på den måde at pålægge partierne at stille et eller andet sted i landet til et 6 døgns arbejds møde.

Hölge (FP):

Jeg har før sagt det til andre partier, men nu må jeg også sige det til venstre, at det jo åbenbart ikke er nytænkningen, der plager venstre.

Fremskridtspartiets syn på årsagerne til arbejdsløshedens mere og mere tragiske størrelsesorden er efterhånden velkendt. Det er dette folketing, der med en ofte sjuksket og uigennemtænkt lovgivning har påført er-

[Følge.]

hvervene så urimelige levevilkår, at lysten til foretagsomhed og initiativ er ganske væk. Det er også dette folketing, der hver eneste dag handler så uansvarligt med skatteydere midlerne, at man ikke behøver den store fantasi for at kunne se tegn på kaos forude. Her behøver jeg kun at nævne et 2-årigt kasseunderskud på nærhen 30 mia kr. Vi har i forvejen en kæmpegæld til udlandet. Det store kasseunderskud vil føre til forøget inflation, dårligere betalingsbalance, dårligere lånemuligheder i udlandet, og en sådan tilstand er gift for fremtidige skattenedsættelser og dermed også gift for den erhvervsomkostningsniveausænkning, der er den eneste reelle vej ud af arbejdsløsheden.

Vi står med andre ord over for en situation, hvor folketinget må føle sit ansvar meget tungt, men vi står også over for en situation, der kræver ekstraordinære foranstaltninger, og derfor fremlægger fremskridtspartiet i dag dette forslag om et 6 døgns arbejds møde mellem politikere, teknokrater og organisationsfolk med det formål for en gangs skyld velforberedt at kunne gå ind i drøftelserne om, hvorvidt det med den uhyggelige arbejdsløshed som baggrund skulle være nødvendigt i en overgangsperiode at gribe til en egentlig indkomstpolitisk lovgivning.

Partiet venstre har i sin helhedsplan 2 fra august 1975 foreslået uændret forlængelse af gældende overenskomster på det private arbejdsmarked frem til udgangen af 1978. Dette som et resultat af aftaler mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter. Disse overenskomster blev i princippet forlænget uændret ved overenskomstloven, nr. 48 af den 11. marts 1975, men fremskridtspartiet mener ikke, at det er holdbart at bevare et sådant grundlag fra 1972-73 helt frem til den 1. januar 1979, slet ikke når man ved, at der på vejen vil kunne opstå betydelige spændinger mellem minimal- og normallønsområdet. Lovgivningsmæssigt er det jo mildt sagt en omskiftelig tid, vi lever i.

Indkomstpolitisk lovgivning er ikke fremskridtspartiets ønskedrøm, men vi vil ikke afvise, at den i den alvorlige situation kan blive nødvendig. Det bliver det samlede folketing, der skal tage stilling, og det må da være rigtigt, at repræsentanter for samtlige partier får lejlighed til at deltage i forberede-

delserne. Det må også være rimeligt, at det sker i det snævraste samarbejde med dem, der fra deres daglige arbejde har særligt indblik i de tekniske sider af sagen, altså hovedorganisationernes folk. Og det er naturligt, at teknokraterne høres, så lovgivningen for en gangs skyld kan blive rigtigt udformet, det vil sige forståelig for menigmand og med et minimum af administration.

Nu har vi jo allerede her hørt tegn på, at det som sædvanlig er lettere at få en kamel gennem et nåleøj end at få et fremskridtslovsforslag igennem det danske folketing. Men det er mit håb, at dette gode og saglige forslag trods alt må få en velvillig behandling.

Jeg skal over for hr. Christophersen ikke undlade at påpege, når han synes, at forslaget er sådan en dårlig idé, og når også økonomiministeren og hr. Auken synes, det er sådan en dårlig idé, at så er det egentlig mærkeligt, at da hr. Glistrup i en fjernsynsudsendelse for ca. et års tid siden skitserede ideen for statsministeren, sagde statsministeren straks ja til det gode forslag.

Det, vi diskuterer i dag, er jo fremgangsmåden for at nå det bedst mulige resultat og kun fremgangsmåden. Her er jo ikke tale om et forum, hvor afgørelserne sker. Det må efter fremskridtspartiets mening være rigtigt, at alle fordomsfrit går til argumenterne, også fra de partier og de organisationer, man normalt er vant til at betragte med en sådan ringeagt, en ringeagt, der altså igen i dag kommer til udtryk.

Gudme (RV):

Omme i bemærkningerne til dette forslag til beslutning står der nogle betragtninger om indkomstpolitik, som sine steder kan give anledning til, at man følger med, og andre steder, i den spredte orden, de fremkommer i, snarere må føre til lidt hovedrysten. Hr. Hölge fulgte nogle af disse synspunkter op og ville gerne ligesom lægge op til en almindelig debat om indkomstpolitik. Sådan som forslaget er udformet med det helt konkrete sigte, det har, kan dette imidlertid ikke være tiden og stedet. Det, der alene er spørgsmålet, er, om vi opnår noget mere med hensyn til den indkomstpolitiske løsning for de kommende år, som utvivlsomt et flertal her i tinget ønsker

[Ændme.]

sig, ved at mure 40 mennesker inde i 6 døgn engang i februar måned.

I mit parti har vi den opfattelse, at vi ikke opnår noget i så henseende ved denne fremgangsmåde, og af den grund afviser vi forslaget.

Schlüter (KF):

Jeg skal ikke fordybe mig i forslagets detaljer, for der er jo ikke nogen. Grundideen er skildret i bemærkningerne til forslaget. Her hedder det, at konferencedeltagere i denne mødeuge skal behandles ligesom ved kardinalisolering, der benyttes ved pavevalg. Det er selvfølgelig vældig spændende og interessant. Jeg går ud fra, at vi under udvalgsbehandlingen kan få lejlighed til at indhente et nærmere responsum fra Vatikanet om, hvordan det foregår i praksis.

Ikke fordi jeg mener, det fører til noget. Forslaget er efter min opfattelse pop. Vi løser ikke problemet om at få etableret en indkomstpolitik bare i kraft af den tanke om de 40 mennesker, som skal låses inde i 6 døgn. Så let er det ikke. Det her drejer sig ikke så meget om det formelle. Det drejer sig om det reelle at opnå en forståelse mellem regering, politiske partier og arbejdsmarkedets parter, og jeg tror ikke, ideen om de 6 døgn duer.

Der er behov for en indkomstpolitik, mere end nogen sinde. Jeg tror også, der er større vilje til den end før. For mit parti står det sådan, at vi må finde frem til under en eller anden form at tilbyde skattelettelse i stedet for indkomststigninger til befolkningen, men jeg mener ikke, at fremskridtspartiets forslag løser noget som helst reelt problem. Vi må klare problemerne på en mere praktisk facon. Det er pop, det med de 40 mennesker og de 6 døgn.

Svend Erik Sørensen (KrF):

Kristeligt folkepartis ordfører i denne sag er forhindret i at være til stede, og jeg skal derfor blot i al korthed sige, at vi nok er interesseret i at få udbygget kontakten mellem partierne, politikerne og arbejdsmarkedets parter, selvfølgelig, men ikke i den udgave, som er foreslået her. Et 6 dages løb kan være meget spændende at overvære, men er situationen trods alt ikke for alvorlig

til at overføre ideen på arbejdsmarkedet netop nu? Vi må afvise.

Kaj Hansen (DKP):

Det er selvfølgelig et utraditionelt forslag. Principielt har kommunisterne ikke noget mod utraditionelle forslag, hvis de har et fornuftigt perspektiv. Det, vi har noget imod, er, at man på den ene eller den anden facon faktisk ønsker at sætte folketinget ud af spillet og stille folketinget over for nogle fuldbyrdede kendsgerninger. Jeg tager ad notam, at i den, som det skulle være, meget seriøse forsamling får kommunistisk parti én repræsentant.

Vi finder, at vigtige debatter må finde sted i folketinget, og vi så gerne, at man satte en uge i februar af til, at folketinget diskutererede hele beskæftigelsespolitikken, de 150.000 arbejdsløse, og hvordan man kunne få de 150.000 arbejdsløse i arbejde, men det må foregå her i folketinget. Folketinget har sine udvalg af forskellige slags og har muligheder for at tilkalde en hvilken som helst organisation for at høre dens synspunkter i den ene eller den anden sag. Det behøver man ikke at lave nogle ekstraordinære organer til.

Det får mig også til at sige noget om den måde, der indgås forlig på her i folketinget. Det er jo efterhånden blevet et led i folketingets arbejdsform, at partier indgår forlig. Vi har principielt ikke noget imod, at partier indgår på forlig. Det er et spørgsmål om, hvornår de gør det. Det, man gang på gang har kunnet konstatere, er, at partier har truffet aftaler og har sluttet forlig, endnu inden de sager, som der er sluttet forlig om, har været til første behandling her i folketinget, og derfor er folketinget gang på gang blevet stillet over for fuldbyrdede kendsgerninger.

Hvis man mener noget med al den snak om demokrati og folketingets værdighed, så bør forslagene forelægges i folketinget til første behandling, og så kan man for vor skyld slutte alle de forlig, man vil, efter at disse sager har været til første behandling i folketinget. På den måde, det har udartet i den sidste tid, har både vi og meget store dele af befolkningen en fornemmelse af, at de vigtigste beslutninger træffes i korridorerne uden for folketingsalen, og at folke-

[Kaj Hansen.]

tinget i stadig større grad går over til at være et organ, der skal konfirmere de forlig, der bliver sluttet, enten det er om aftenen, eller det er sent på natten.

Bl.a. ud fra disse betragtninger må vi afvise det fremsatte forslag.

Arnfast (CD):

Da jeg ikke er mit partis ordfører i skatte-spørgsmål, skal jeg nøjes med at sige, at vi sådan set er ret åbne over for det forslag. Vi er ikke bange for at gå utraditionelle veje, men jeg kan da godt se, der opstår en hel del problemer langsad. I sådan nogle forhandlinger vil man være nødt til at søge den bistand, som minister og andre vil kunne stille til rådighed, og så er dog immervæk dette hus nærmest ved administrationen — det gælder også de store organisationer, som muligvis vil søge bistand.

Ja men hvad kunne man så opnå? Jeg kunne tænke mig, man kunne opnå den ene ting, at man opholdt sig et sted, hvor man afsondrede sig f.eks. fra pressen og derved hindrede den i at følge nøjagtigt, hvad der skete. Det mener jeg ikke er nogen god metode. Jeg tror, vi skal fortsætte med forhandlingerne herinde i de udvalg, som eksisterer, og på den basis, som har været gældende hidtil.

Kurt Hansen (VS):

Det kan umiddelbart se lidt vanskeligt ud, når man skal vurdere dette forslag fra fremskridtspartiet. Jeg opfatter det på den måde, at det er et eller andet smart fif, man nu kommer med. Jeg kan vanskeligt tro, at man virkelig forestiller sig, at det skulle være muligt, at 40 mennesker, sammensat af folketingets partier og de forskellige organisationer for arbejdsmarkedets parter, i fællesskab kunne sidde og drøfte noget på en stille og rolig og saglig måde, eller hvordan det nu præcist er formuleret i bemærkningerne til forslaget. Det kan naturligvis ikke lade sig gøre. Der er ingen baggrund for at foreslå sådan nogle ting.

Men jeg kunne da godt tænke mig at spørge fremskridtspartiet, om det er et forsøg på at stikke en kæp i hjulet på de indkomstpolitiske ideer og tanker, som er begyndt at røre sig i socialdemokratiet, i regeringen, i LO, eller hvad det er for noget. Det

er helt klart, at socialdemokratiet, regeringen og arbejdsmarkedets parter må afvise sådan nogle ting, som der ligger her fra fremskridtspartiet. De har naturligvis deres klare ideer om, hvordan og hvorledes man skal lave et nyt overenskomstindgreb, hvordan man skal lave indkomstpolitik op til næste overenskomstforhandling.

LO-bladet er fyldt med det. Læs det sidste nummer af det. De står dér, deres klare tanker og ideer. Den skal bare være socialt afbalanceret. Men hvad er en socialt afbalanceret indkomstpolitik? Det får vi selvfølgelig ikke noget bud på på noget tidspunkt.

Når man skal diskutere indkomstpolitik ude omkring på arbejdspladserne, ude omkring i befolkningen, så er det væsentligt, at man er klar over de tanker og ideer, som rører sig hos LO-toppen og hos regeringen. Man skal ikke foregøgle sig selv og sine kammerater, at det op til næste overenskomstforhandling bliver muligt at formulere nogle krav fra arbejdspladsernes side, som har en reel mulighed for at blive behandlet. Det er et pseudodemokratisk flipnummer, hvis der bliver tale om at lave sådan nogle ting. Der er helt klart lagt op til, at der skal føres indkomstpolitik, og jeg tror, det i stor udstrækning vil komme til at ligne det overenskomstindgreb, som vi var vidne til i marts måned sidste år. Derfor er det væsentligt, at man ikke går med på bare at forestille sig, at vi kan formulere nogle krav fra arbejdspladserne på traditionel måde, der har nogen som helst mulighed for at køre igennem den såkaldte repræsentative mølle. Der er ingen mulighed, der er lukket af fra starten, og der er selvfølgelig blikkenslagerne i socialdemokratiets top, i regeringen og i LO, der nok skal få skruet røret så fast, så der ikke smutter noget som helst igennem.

Derfor mener jeg, at det principielt er væsentligt, at arbejderklassen begynder at beskæftige sig med 3 spørgsmål, 3 spørgsmål, som kan udhule de indkomstpolitiske tanker og ideer, som er fremherskende i LO-toppen og i regeringen. Man må sætte ind på at få fjernet de produktivitetsfremmende lønsystemer. Man må sætte ind på at få sat arbejdstiden ned. Og spørgsmål om huslejeforhøjelse og sociale nedskæringer osv. må ikke bare blive et spørgsmål

[Kurt Hansen.]

imellem den sociale modtager, der kommer op på kommunekontoret en gang om måneden, eller hvor tit folk nu kommer, men et klassemæssigt spørgsmål; huslejeforhøjelser og sociale nedskæringer må blive nogle ting, der bliver taget op på arbejdspladserne, for det er et led i indkomstpolitikken.

Disse 3 spørgsmål mener jeg det er væsentligt at den danske arbejderklasse tager alvorligt og seriøst op som mulighed for at gendrive de indkomstpolitiske tanker, som er fremherskende i regeringen og i LO-toppen.

Ordføreren for forslagsstillerne (Glensgård) (FP):

Da klokken var 7.30 i morges, overvejede jeg at starte med at gå på talerstolen, inden ordførerne kom til, for ligesom at fortælle ordførerne, hvad det egentlig var, de skulle tale om. Jeg må desværre på nuværende tidspunkt i hvert tilfælde læse selve forslaget op. Bemærkningerne skal jeg gerne lade ordførerne selv klare — vi kan dog stille læsehjælp til rådighed, hvis det skulle være nødvendigt.

„Folketinget pålægger regeringen at indkalde til et seksdøgnsarbejds møde i februar 1976 med ikke over 40 deltagere, repræsenterende partierne og arbejdsmarkedets parter m.fl. . . .“

— og her vil jeg gerne have at specielt hr. Christophersen hører efter —

„ . . . til nærmere kortlægning af fordele og ulemper ved i foråret 1976 at vedtage indkomstpolitiske lovindgreb dækkende perioden frem til 31. december 1978.“

Det er helt givet, at ikke én af de ordførere, bortset selvfølgelig fra min egen, som har været på talerstolen i dag, har sat sig ind i, hvad det egentlig er, dette forslag beskæftiger sig med. Man har lagt det op som et popforslag, ja, man har forsøgt at gøre grin med det, og det har man da også lov til. Men økonomiministeren kommer dog så vidt, at han siger: dette er slet ikke en mulighed, nej, tværtimod, det vil gå lige i den modsatte retning, det ville netop skabe den store konfrontation mellem parterne, som vi ikke ønsker. Ja men konfrontationen mellem parterne er da allerede startet op. Fra LOs top har man sagt, man ønsker overhovedet ikke at diskutere noget som helst.

Det, vi vil med vores forslag, er at sige: lad dog disse mure, lad dog de stejle holdninger, der eksisterer hos de pågældende parter, lad dog dem ligesom smuldre lidt, og lad os sætte os ned og snakke om de problemer, vi skal beskæftige os med.

Hr. Auken var inde på, at medlemmerne i forbundene ikke ville blive inddraget i de pågældende drøftelser. Hr. Auken plejer da ellers nok at fortælle os herfra, hvis vi siger, at der er ikke tale om, at LO taler på arbejdernes vegne, at så sandelig gør de det, for der er almindeligt demokrati i LO. Ja men her er der tale om, at medlemmerne får indflydelse. De får nemlig indflydelse på at kortlægge de fordele og ulemper, der er ved at vedtage en indkomstpolitisk lovgivning. Hr. Auken har altså her ligesom sat sig op imod, hvad han ellers normalt plejer at sige om, hvad arbejdsmarkedets parter står for.

Hr. Auken siger også, at en ensidig indkomstpolitik, som vi har lagt op til her, er ikke ønskelig og er ikke gennemførlig. Vi har ikke lagt op til nogen ensidig indkomstpolitik. Vi har sagt, at vi finder selvfølgelig, at vores egne synspunkter fra forslagene nr. 237-243 af 8. september er det bedste baggrundsmateriale for en sådan konference. Men vi er da også åbne for hr. Aukens parti, såfremt der skulle være konstruktive ideer fra den side. Vi er da klar over, at vi kan ikke køre vores egen idé igennem, men det, der er tale om, er altså en kortlægning.

Jeg kan se, at jeg kommer i tidnød, men jeg må prøve at køre et par mere igennem, inden jeg går over til at bruge min næste taletid.

Hr. Christophersen forsøgte at være humoristisk. Hr. Christophersen skulle måske have haft et kursus, men lad det nu være. Der var noget med, at retsforbundet kunne få lov til at sidde og afgøre det. Jeg er da godt klar over, at hr. Christophersen ikke ønsker den særlig, skal vi sige repræsentative del af vælgerne inddraget heri, men vi har nu engang det synspunkt, at såfremt et parti er opstillingsberettiget, så skal det også være med i de forhandlinger, som vi kan føre uden for dette hus. Hr. Christophersen er måske også bekendt med, at vi har ønsket at give retsforbundet denne mulighed ved at ændre i valgloven, men det skal jeg glemme i denne omgang.

Videre var hr. Christophersen inde på

[Glensgaard.]

spørgsmålet: hvad er en neutral forhandlingsleder eller mødeleder? Ja men en mødeleder her er ikke — som måske i hr. Christophersens terminologi — en mand, som går ind og bestemmer, hvad der egentlig skal foregå på en sådan konference. Der er bare tale om, at det hele skal ikke ende i almindelig diskussion. Det kan for så vidt lige så godt være en mand fra et anerkendt firma, som beskæftiger sig med disse ting. Det, der er tale om her, er en rent teknisk medarbejder for at få hele konferencen til at løbe.

Nej, siger hr. Christophersen, fremskridtspartiets idé er helt gal, for organisationerne kan jo bare henvende sig til partierne og til regeringen, og så kan vi se, hvad vi ellers kan køre frem i folketinget. Det, der er tale om her, er jo, at det er en pakkelsejning. Vi skal se at kortlægge de fordele og ulemper, der måtte være ved en sådan pakkelsejning. Dem kan vi ikke planlægge eller kortlægge, såfremt venstre får henvendelse fra Landbrugsrådet og konservative fra Arbejdsgiverforeningen og socialdemokratiet fra LO; dem kan vi kun kortlægge, såfremt vi får disse mennesker samlet.

Jeg skal slutte her og vende tilbage til det senere.

Hölge (FP):

Jeg skal ikke spille meget mere af tingets tid. Men én rød tråd gik gennem samtlige ordførertaler, og det var, at folketinget da så udmærket klarer alle problemerne. Det er der dog vist ikke mange her i landet der efterhånden er enig med de herrers ordførere i. Det er ganske utroligt, at der også i en så enkel sag, som drejer sig om en saglig drøftelse mellem forstandige folk om et alvorligt samfundsproblem, kan lægges så megen usaglighed, som praktisk taget hvert eneste parti her har lagt frem.

De herrer Christophersen og Schlüter har, som hr. Glensgaard sagde det, måske dårlig nok læst forslaget ordentligt igennem, før de gik på talerstolen. Hr. Schlüters arrogante udtalelser om pop synes jeg vi kunne have undgået. Den eneste, der sagde noget, der i begyndelsen kunne ligne noget fornuftigt, var hr. Gudme, der sagde, at det, det drejer sig om, det er, om vi opnår noget med en sådan løsning. Det har hr. Gudme ganske

ret i, og det er det, vi i fremskridtspartiet mener vi gør.

Glistrup (FP):

Når man betragter det økonomiske misst mask, som vi i mange henseender er havne-i, så tror jeg, der skal megen stor selvglæde til hos de gamle partiets politikere for at sige, at man har fundet den helt rigtige jordbund, det helt rigtige klima for, hvordan indkomstdannelsens basis her i samfundet skal være. Derfor var det ønskeligt, når der kommer nogle med et forslag til at finde frem til en noget ændret fremgangsmåde, at man så forsøgte på alvorligt at se, om der var noget af det, man kunne bruge, sådan at vi kunne nå frem til det, der er vores alle sammens fælles mål, nemlig at landet får lidt bedre forhold at leve under.

Derfor er det særdeles trist at høre, at de, der talte for regeringspartiet, for partiet venstre og for det konservative folkeparti, simpelt hen bare var interesseret i at forvrænge og gengive urigtigt det, der står i forslaget, og derefter forsøge at latterliggøre det. I håbet om, at det skyldes, at man ikke har givet sig fornøden tid til at læse det, vil jeg gerne give nogle korrektioner med hensyn til noget af det væsentlige, der simpelt hen var usandt i den gengivelse, vi hørte fra de nævnte partiets side.

Der er ganske klart tale om et forslag, der går på det hele indkomstpolitiske felt, det står i forslaget. Derfor er det direkte usandfærdigt, når hr. Auken f.eks. kan komme og sige: det her det drejer sig jo kun om lønninger. Det er baseret på, at der skal fastlægges nogle faste procedureterminer, men det skal netop være så rummeligt, at der bliver tid til, at man forinden kan få drøftelser inden for fagforeninger f.eks. eller brancheorganisationer eller mange andre steder, så man kan få en væsentlig bedre nærdemokratisk medlemsindflydelse, end man har ved den måde, man i øjeblikket forhandler løn- og prisdannelse på her i landet. Forslaget er fremsat i november, og så var det tanken, at man i februar skulle have møde. Det er da rigtigt, at når det nu først kommer til behandling på denne side af juleferien, så skal vi måske ændre terminen februar til marts eller april, men det er da så ganske åbenbart en teknisk detalje.

[Glistrup.]

Der er ikke tale om, at det organ, som vi forsøger at arbejde med her, på nogen som helst måde skal være noget afgørende organ. Det er et sted, hvor man kan få lov til at mødes og fremlægge sine synspunkter — måske ufærdige, måske som i en støvsugerbande, selv om de ikke er helt populære hos den kreds, man kommer fra, hvad enten det er Industrirådet eller LO eller retsforbundet eller socialdemokratiet, eller hvem det nu er, man kommer og repræsenterer — sådan at man virkelig kan få lejlighed til under rolige og klare forhold at diskutere disse synspunkter med hinanden uden at skulle nå frem til et møderesultat, en resolution, en afgørelse af nogen som helst art.

Derefter skulle det gerne munde ud i, at vi inden folketingets sommerferie i dette organ, der er det afgørende organ, nemlig folketetinget, kan få en forhandling, hvor vi altså har lagt en væsentlig bedre jordbund end den, man havde f.eks. for de forhastede og forjaskede forhandlinger, der blev presset sammen i en weekend her i marts måned i 1975. Vi må lære af de fejl, vi har begået, så vi nu virkelig får et ordentligt, velgennemarbejdet grundlag for alle partierne her i folketetinget, hvor man har haft lejlighed til at drøfte det med andre.

Men hele dette konstruktive sigte uden nogen som helst partipolitisk belastning, som vi forsøger at lægge op til og hjælpe med et fornødent proceduregrundlag, ja, det skal altså bare mødes på den måde, som dette folketing bruger, når det er værst — og det er det jo i reglen — idet man bare forsøger at komme med et eller andet, hvormed man kan hakke de andre i tuden. Når det nu kommer fra et af de andre partiers side, så skal man gerne gøre det til grin og kalde det pop med hr. Schlüter eller komme med et eller andet med, som hr. Christophersen, at man ikke kan finde nogen embedsmænd, der er partipolitisk neutrale, eller som andre sige, at vi vil flytte afgørelserne ud til andre end folketetinget, netop altså forsøge på det, der har været det danske samfunds akilleshæl det ene år efter det andet, i hvert tilfælde igennem den sidste halve menneskealder. Når der for første gang kommer nogle og siger: her har vi en mulighed for at drøfte, hvordan vi praktisk, konkret, præcist kan finde frem til at løse problemerne, så ser vi

altså her, på hvilken måde folketinget reagerer. Det er ikke sundt for parlamentarismen, at et parlament skal fungere sådan, som ordførerne for de 3-4 ældste partier, der deltog i debatten her i dag, opførte sig under de indlæg, der kom. Det er meget beklageligt for folkestyret, den måde, der blev reageret på.

Auken (S):

Hr. Glistrup er så skeptisk indstillet over for folketetinget. Jeg synes, det er udtryk for en betydelig grad af parlamentarisk tålmodighed, at man ofrer så megen tid på det forslag, der her ligger, så jeg skal ikke forlænge tiden ud over at gøre en enkelt bemærkning til det, hr. Glistrup var inde på, hvor han siger: fremskridtspartiet er indstillet på at føre indkomstpolitik over for andre end lønmodtagerne. Her i forslaget bemærkninger, som jeg har læst ganske grundigt igennem, er der kun tale om, med udgangspunkt i helhedsplan 2, lønmodtagernes indkomster, kun lønmodtagernes indkomster. Der siges så, at det er klart, at der også er sammenhæng over til andre områder, og så nævner man skattelovgivning, boligpolitik, valutaforhold og teknisk udvikling. Men hvad med advokaterne og deres klienter? hvad med natlægerne? hvad med de liberale erhverv i øvrigt? hvad med bankdirektørerne? hvad med godsejerne? Hvor er de omtalt henne i fremskridtspartiets forslag? Hvis det er en fejl, at man ikke har fået dem med, så har hr. Glistrup jo lejlighed til at komme herop og fortælle, hvordan han vil gribe ind over for disse grupper. For det kan da vel ikke være fremskridtspartiets opfattelse, at det kun skal være de mennesker, som aflønnes på normale, overenskomstmæssige vilkår, der skal gribes ind over for, hvorimod de virkelig store, ofte arbejdsfri indkomster skal holdes udenfor.

Christophersen (V):

Jeg kan forstå, hr. Glensgård havde overvejet at holde sin tale i morges kl. halv otte. Det havde måske været en meget god idé. I hvert fald synes jeg godt, både hr. Glensgård og hr. Hölge kunne have sparet sig deres uartigheder vedrørende vores andres forberedelse af vores indlæg.

Jeg vil godt sige til hr. Glistrup, at det

[Christophersen.]

er jo ikke sådan, at vi afviser dette forslag, fordi det er et forslag, fremskridtspartiet er kommet med. Så har hr. Glistrup ikke helt forstået kernen i det, jeg sagde. Det, jeg sagde, var nemlig, at vi vil ikke være med til at stille et andet organ i stedet for, helt eller delvis, de organer, som den folkevalgte forsamling har etableret, og lovgivningsarbejdet i alle dets faser må foregå her i folketinget. Hvis man læser bemærkningerne igennem, og hvis man lytter til, hvad indlæggene har indeholdt fra fremskridtspartiets side, så går der jo gennem både bemærkningerne og indlæggene en ganske klar mistillid til dette folketings og dets udvalgs evne til at foretage en fornuftig lovforberedelse og gennemdrøftelse af lovgivningens problemer. Ellers har organet her ikke noget formål.

Alle de opgaver, som man ønsker at tillægge dette organ, kan jo også klares inden for rammerne af folketingets nuværende arbejdsmetode. Derfor er dette forslag udtryk for — sådan ser jeg det — en mistillid til den folkevalgte forsamlings funktionsdygtighed, og det er ikke noget, vi ønsker at medvirke til.

Naturligvis skal man lytte til interesseorganisationerne, naturligvis skal man lytte til, hvad retsforbundets hovedbestyrelse og formand mener, naturligvis skal man lytte til, hvad embedsmænd mener, naturligvis skal man på alle måder søge at danne sig et indtryk af, hvad der i øvrigt foregår i befolkningen, men det kan ikke være rigtigt, at folketinget ligesom forlader det særlige ansvar, det har fået pålagt både i vores forfatning og ved den omstændighed, at netop de 179 medlemmer er resultatet af et valg. Derfor vil vi ikke være med til det organ. Ikke fordi vi ikke vil løse opgaven, ikke fordi vi ikke har al mulig ære og respekt for, at man skal forberede det ordentligt, men vi ønsker ikke et organ af den karakter.

Glistrup (FP):

Hr. Auken stillede mig et spørgsmål, nemlig hvordan man kunne læse sig til, at det her ikke bare drejede sig om lønpolitik. Det kan man f.eks., hvis man nu gjorde sig den ulejlighed, at man læste de 8 små linjer, som forslaget består af. Der tales ikke ét ord om lønpolitik. Der tales derimod

om indkomstpolitik, og deraf kan man entydigt se, at hr. Auken var på afveje i sit første og også i sit andet indlæg. Man kan i øvrigt også i bemærkningerne se, at det er alt andet end lønpolitik, derved at der i dette forholdsvis snævre organ skal være repræsentanter for Landbrugsrådet, Industrirådet, Håndværksrådet, Grosserer-Societetet og Butikshandelens Fællesråd, selvfølgelig netop overensstemmende med forslaget om, at det er indkomstpolitik, der skal drøftes.

Også hr. Christophersen var på afveje, når han troede, at der var tale om en mistillid til folketinget. Nej, forslaget går ud på, at folketinget får en bedre forberedelsesmetode end den forberedelsesmetode, man ved hidtidige indkomstpolitiske indgreb har haft, at man virkelig får givet sig tid til at finde en arbejdsmetode, således at der er udsigt til, at samtlige partigrupperinger i folketinget er bedre udrustet med ideer til at klare de indkomstpolitiske situationer, end man tidligere har været.

Jeg fristes til at stille hr. Christophersen to modspørgsmål, nemlig for det første: mener hr. Christophersen, at den nuværende arbejdsmetode, bedømt efter sine resultater på det indkomstpolitiske område, har været tilfredsstillende? Og i benægtende fald: hvilke andre muligheder til at forbedre metoden kan hr. Christophersen foreslå end dette eneste hidtil på bordet liggende forslag, nemlig forslag nr. XXXVI fra fremskridtspartiet?

Christophersen (V):

De indkomstpolitiske resultater, der mellem år og dag er opnået her i folketinget, er jo ikke resultatet af en arbejdsmetode. De er resultatet af de politiske muligheder, der har været, og dem må man jo respektere. Jeg mener, det er en hel misforståelse at tro, at man ved hjælp af en anden arbejdsmetode kan få LO og socialdemokratiet og andre interessegrupper og andre partier til at reagere eller tænke på en anden måde, end de hele tiden har gjort. Det er at løbe af sporet. Det, som er spørgsmålet — og det skal så være svaret på et andet spørgsmål, hr. Glistrup stillede mig — det, som er spørgsmålet i fremtiden, er, om der i befolkningen og om der i folketingets partier vil brede sig en større forståelse for, hvad der

[Christophersen.]

er nødvendigt på disse områder. Men det er ikke et metodeproblem, det er en politisk proces, det er en politisk overvejelse, der kræves. Så kan man holde nok så mange møder i nok så fornuftige og rimelige omgivelser; det er ikke det, der afgør, hvad det er for resultater, der kommer ud af det. Hvis der var enighed om, hvad der skulle gøres, og hvordan det skulle gøres, så ville dette her folketing jo fungere hundrede gange bedre, end hvis vi anbragte os på et eller andet hotel eller en kursusjendom, eller hvad det nu er, man havde forestillet sig.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Glensgård*) (FP):

Jeg beklager meget, hvis hr. Christophersen føler sig trådt over tærne — det er måske med rette.

Hr. Schlüter var inde på, at forslaget her var pop, det løser ikke problemet om indkomstpolitik. Der er ikke tale om, at dette forslag skal løse problemet om en indkomstpolitik. Der er tale om, at man skal belyse fordelene og ulemperne ved at lave et indkomstpolitisk indgreb, men det har hr. Schlüter åbenbart ikke forstået.

Hr. Schlüter diskler så op med, at det konservative folkeparti er helt klar på, at skattelettelser må være bedre end lønstigninger. Det kunne jo være en af de ting, de konservative kunne bidrage med i et sådant arbejde. Om de kan bidrage med andet, det kan vi så se til den tid.

Hr. Christophersen siger, at alle forslag i alle dets faser skal køre gennem folketinget. Det tror jeg da jeg er enig med hr. Christophersen i at de ikke skal. Hr. Christophersens og mit parti har da været med til at lave forlig, hvor folketinget ikke har været inddraget, og jeg mener da også, hr. Christophersen netop i de sidste par dage har været med til at behandle forslag, som ikke umiddelbart i alle dets faser går igennem folketinget. Jeg ser det egentlig ikke som noget negativt; jeg tror også bare, det var en fortalelse fra hr. Christophersens side.

Auken (S):

Hr. Glistrup hævder, at jeg ikke har læst forslaget, og henviser mig til teksten. Det kan han jo roligt gøre, for der står jo ingen-

ting, ud over at man har nævnt ordet indkomstpolitik. Derfor må man vel søge ned i bemærkningerne for at finde ud af, hvad det er, forslagsstillerne forestiller sig man skal diskutere, og dér er rigtignok 35 linjer om uændrede overenskomster for arbejderne, men ikke en stavelse — ikke en stavelse, jeg gentager det — ikke en linje om andre former for indkomst. Nu siger man: ja, man har også inviteret Grosserer-Societetet, og hvad ved jeg. Vi andre kan da ikke læse det på anden måde, når man ikke omtaler disse indkomster, end at det er det sædvanlige, at man vil have disse organisationer, som meget gerne vil diskutere, hvordan man kan holde arbejdernes lønninger nede, til også at medvirke i en sådan samtale.

Når fremskridtspartiet siger, at man vil gribe ind over for andre indkomster end de laveste lønninger, LO-lønningerne, som fastsættes direkte ved overenskomsterne, så erindrer jeg om, at da man vedtog overenskomstloven i foråret, da stemte fremskridtspartiet imod alle de følgelove, der var, da stemte man imod avancementloven osv. Man har aldrig nogen sinde fra fremskridtspartiet grebet ind, ja, end ikke påstået, at man ville gribe ind, over for andre end lønmodtagerne, og det fremgår da også ganske klart.

Jeg forstår det, hr. Hølge sagde i sit første indlæg. Jeg synes, det er forståeligt, at han med det samme kom til at tænke på kamelen, da han skulle omtale sit forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (*Grete Hækkerup*):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det politisk-økonomiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ophævelse af Københavns universitets almanakprivilegium [af Wamberg m. fl.].

(Lovforslag nr. 96. Fremsat 27/11 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.